

kadar dušo objema tuga in žalost. Slovensko srce, katero drugo je tebi enako?

Mehko si, skoro, bi rekli, premehko, ali bolje je mehko nego trdo; le mehko srce daje človeku že na tem svetu malce okušati veselja nebeškega, in za tak blažen trenutek, ki se z njim ne da nič primerjati, kar svet nudi, se raje trpi in laglje nosi gorje. — Kdo, ki mu je obljubljeni, da se mu bo v noči le za hipec odprlo nebo, ne bode uro za uro nepremakljivo zrl v brezdanjo tmino in tešil koprneče srce? Slovensko srce, ti pa si tudi pogumno; slavijo te zato domovine vojskovodje, in bojijo se te v boju trume sovražne. Toda eno si zapomni; mehko, ponižno si zares, a tudi do sovražnikov, ki ti strežejo po življenju; do njih bodi jekleno, neizprosno, in ne vse »zemlje moč in ne pekla ognjena sila« te smejo omajati, niti za las; krotko ko golobčica bodi le doma med svojci in v krogu rodnih bratov. Koliko škode, menda bi se smelo reči, največ vsega gorja, ki smo ga Slovenci doslej imeli trpeti in ki ga nosimo še danes, izvira iz prevelike mehko, krotkosti in ponižnosti našega srca. Vprašajmo se, ali bi se na pr. sovražni nam uradnik upal vpriči nas zasramovati naš jezik in rod, ako bi ne vedel, da bomo razžalitev pohlevno sprejeli in na njo, če tudi krvavečim srcem, molčali? Tudi vlada nas samo radi tega prezira, ker vé, da se prezirati damo; to nam je znano iz zanesljivih virov. Vlada dobro vé, da je ona za ljudstvo na svetu, ne pa naopak, in najsi ima tudi tako sovražne naklepe in se teh drži kakor klešč, ona se končno vendar mora udati, če smo mi v svojem zahtevanju trdi ko jeklo, neomajeni in vstrajni.

Kaj bi se naj reklo o pobožnosti slovenskega srca? Nikjer ne nahajaš toliko hramov božjih in tako lepo opravljenih, kakor med Slovenci tam, kjer je narod ostal tujega upliva, zlasti nemškega, obvarovan; in to v kljub veliki revščini, ki ga tare od dne do dne huje, dočim sosedni Nemec uživa razkošje. Kolikokrat nam je kak inorodec djal, da ga je služba božja, ki se je je udeležil med slovenskim ljudstvom, ganila do dna srca, ter pristavil, da se kaj tacega more doživeti le na Slovenskem. Ljudstvo slovensko, ostani pobožno tudi v prihodnje, zvesto si neti plamen bogoljubja, in ne daj si ga dušiti ne po zunanjih, ne po domačih sovražnikih Boga. Žalostno, prežalostno, da moramo danes tudi o teh zadnjih govoriti; pred leti jih še ni bilo. Premišljeno trdimo, da tedaj, dasi je narod samega sebe še le malo se zavedal, za njega obstanek ni bilo tolike ne-

varnosti kakor danes, in sicer zato ne, ker je ona, v srcu narodovega telesa delajoča sila, ki Boga sovraži in si prizadeva strup brezverstva spraviti v vse žile in žilice, ostala v kljub vsemu naporu tako neznatna, da ni mogla škodovati; danes pa je žalibog toli mogočna, da največja nevarnost našemu narodu preti od nje. Zunanji sovražnik se že premaga, če je narod trden; ali kaj če narodno telo od srede ven gnije? Narod slovenski, če ti je mar, da se ohraniš, brezverstvu in tistim, ki vse, kar je božjega, zasramujejo in preganjajo, oči in ušesa zapri, odločno je podi od sebe, sveto vero, tisto staro vero, ki si jo podedoval od starišev in dedov, pa si varuj skrbneje nego očesa in zenice; kajti šest tisoč let uči zgodovina, da se narod jame nagibati na pogin v tistem trenutku, ko v njem začne pešati vera.

Djali pa smo tudi, da je slovensko srce po svojem značaju brezskrbno veselo kakor lahnokrila ptica, da mu pa zraven tega svoje in drugega gorje sega v brezmejno globino. Slovensko srce je za najnežnejše utise veselja kakor žalosti tako občutljivo, da se ne razodeva v besedah, ampak da poje; če drugi narodi govore, izlivamo mi svoja čustva v gorko pesem. In ta pesem kaže naše srce. Čehi, ki so v mnogojezični Avstriji na polju glasbe prvi narod, pravijo, da tako krasnih narodnih pesmi, kakoršne imamo mi, oni sami nimajo. Slovenska pesem je zdaj vesela, kakor bi prihajala iz ust nebeškega krilateca, in zopet brezkončno žalostna, kakor oni za-tegnjeni glasovi slavčevi, ki se izgublajo v daljni samoti.

Da je slovensko srce globokočutno, tega nimamo obžalovati; pač pa nam je njega brezskrbno veselost nekoliko omejevati. Veselo naj le je, to ne škodi nič, ali brezskrbno bi naj ne bilo v toliki meri, da se more reči, brezskrbnost mu je stalen znak. Spominjamo se, da je že Slomšek, največji ljubitelj našega naroda, nam očital lahkomišelnost, in res po pravici. Slovenec je lahkomišeln, to vidimo v vsakem stanu; poglejmo le na pr. med dijake in med kmete; prvi zapravi vsled lahkomišelnosti svoj dragocen talent, drugi lep kos slovenske zemlje, in oba navadno Nemcu v prid. Oj ta slovenska lahkomišelnost! Reci kar hočeš, da je to in ono zakrivilo tvoj pad, tajiti pa se vendar ne da, da je Slovincu več ali manj lahkomišelnosti prirojene. Vrh tega še to ljubo vince, ki itak skrbi podi, Slovincu kaj rado vzame še zadnjo trohico brižnosti, ki bi ga držala na potu. Toda vincu se človek lahko izogne, če hoče, in tudi lahkomišelnost se da pregojiti

v skrbnost, če je komu do tega mar. Čehi so vzorno skrbni in zmerni, in to niso že od nekdanj, ampak vzgojili so se, deloma gotovo po razmerah, deloma pa tudi samovoljno. Naj so nam v posnemo!

Slovensko srce! Imaš sicer hibice, toda te se dajo odpraviti; mnogoveč pa imaš krasnih vrlin, da se svetiš kakor danica med zvezdami. Zato pa bom tudi jaz do konca življenja svojemu dobrotljivemu Stvarniku peval hvalo, da mi je dal slovensko srce.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 21. maja.

Krščanska slovanska narodna zveza.

Govorilo in pisalo se je zadnje dni mnogo o tem, kaj naj storijo slovenski, hrvaški in rusinski poslanci nasproti češki obstrukciji. Eni so zahtevali, naj se pridruži naša zveza Čehom, drugi so to zopet odločno odsvetovali. Zveza je imela v tej velevažni zadevi mnogo dolgotrajnih posvetovanj. Slednjič se je sklenilo soglasno: »zveza želi redno delovanje v zbornici in terja izvolitev jezikovnega odseka«. S tem sklepom je izrečeno vse! s tem sklepom ne žalimo Čehov, za katere se je zadnje dni zveza med vsemi desničarskimi strankami pri merodajnih osebah poganjala edina. Mi namreč želimo, naj se Čehom dajo njihove pravice; a ob enem ne smemo pozabiti na sebe; zato zahtevamo izvolitev jezikovnega odseka, ki ima skrbeti za to, da se narodne pravice ne bojo kratile nobenemu narodu. Vprašanje je seveda to: bodoli Poljaki s tem predlogom zadovoljni, in nadalje: kaj porečejo k temu nenasitljivi nemški narodnjaki.

Za Haložane.

V poročilu c. kr. vlade na državni zbor, kako se je razdelila sklenjena podpora, čitamo: »Podpora se je v obče prav dobro izvela, le v okrajih Celje, Feldbach in Hartberg še bo treba podpore kakih 4000 kron, ki so se že izročile na podlagi zakona graškemu namestniku.

Posebna podpora, koja je zahtevala tudi v državnem zboru sklenjena (Žičkarjeva) resolucija, morala se je nakazati ubogemu vinogradniškemu prebivalstvu v Haložah, ki je vsled različnih nesreč, predvsem vsled trne uši in plesnobe, močno oškodovano in živi v veliki bedi.

Da se prebivalstvu omogoči vsaj vsakdanji kruh, nakazalo se je namestništvu, da razdeli 60.000 K v podporo.

»In oče Stanislav so nas vendar učili, da predpostavljeno imajo svojo oblast od Boga. Kdo ima prav?« S takimi mislimi je ljudstvo odhajalo domov. (Dalje prih.)

Smešničar.

Dobljena pravda. Odvetnik: »Dobro, da sem Vas našel! Oj, Vi srečni človek!«

Trgovec: »Zakaj, gospod doktor?«

Odvetnik: »Le moji bistroumnosti se zahvalite, da ste dobili pravdo vsaj v zadnji inštanciji!«

Trgovec: »No, torej vendar po dolgih osmih letih!«

Odvetnik: »Bolje pozno, nego nikoli!«

Trgovec: »Koliko pa dobim?«

Odvetnik: »Sodišče Vam je priznalo 2000 gld.; moji stroški znašajo 2300 gld.; dobim še 300 gld.!«

Trgovec: »Ljubi Bog! Potemtakem sem še na izgubi!«

Odvetnik: »Denar je seve izgubljen, pa pravda je dobljena!«

Na dežji. Gost: »Oče krčmar, ali imate klet dobro pokrito?«

Krčmar: »I seve! Zakaj vprašate?«

Gost: »Zato, ker je na vino, ki ste mi ga prinesli, menda deževalo!«

»Če bodete le imeli priložnost braniti svoje ovčice«, reče zaničljivo novi učenik. »Zdaj sem jaz gospodar v cerkvi in Vi ne smete mene pri mojem delu motiti, tako je zaukazal grajšček.«

Ko je župnik zvedel, da so ga s silo odtrgali od njemu izročene ovčice, reče žalostno: »Bogu prepustim maščevanje, ki tudi Vas ne bo pozabil. Moliti hočem za Vas in vse one, ki mogoče z Vami na krivo pot zaidejo.«

»Molite le, bomo videli, kako Vam bo molitev pomagala«. S temi besedami je novi učenik zapustil stanovanje župnikovo.

Več dni je preživel župnik v svojem stanovanju, ker je videl, kako vojščaki stražijo okoli župnišča in mu ne dovolijo stanovanja zapustiti. Medtem je novi učenik res začel oznanjevati krive nauke. Ljudstvo so s silo v cerkev priganjali. Strašni so se jim zdeli nauki tega novega učenika, ki jih je rotil, naj trgajo iz svojih stanovanj znamenje svojega zveličarja, sv. Križa, ki je bil vendar za njih dragoceni zaklad, ki je podlaga njih rodbinske sreče. Kliče jim, naj preklinjajo svojega župnika, in vse, ki se papeža držijo — in oni vendar svojega župnika, očeta Stanislava tako ljubijo in so pripravljani zanj življenje dati.

Srčna tesnoba se jih je polastila, ko so slišali take nauke. Kako ulti iz cerkve? Vojščaki stražijo cerkvena vrata, nikogar ne izpustijo, sam grajšček poslušaja te nauke.

Tihi in potrti se vračajo v svoja stanovanja. Novi učenik jim zapoveduje v imenu grajščakovem, da morajo jutri zopet vsi priti namesto tlake.

»Kaj praviš, dragi sosed«, vprašal je eden izmed odhajajočih. »Meni se zdi, da ta novi učenik nima nič vere. Še zdaj me mrazi, ako pomislim, kako je govoril. Srečni so tisti, ki že v zemlji počivajo in so v milosti božji umrli. Imajo vsaj mirno vest. In ravno milosti nas hočejo drugi zdaj oropati.«

Drugi dan so zopet prišli v cerkev, eni iz radovednosti, drugi pa so bili prisiljeni. Novi učenik je tudi danes govoril, pa še drznejše kakor prejšni dan. Posebno sveto rimsko-katoliško cerkev je blatil in opominjal ljudi, da se ločijo od nje.

»Za svobodo ste vstvarjeni in ne za sužnost. Vsi smo si enaki in nihče nima pravice voditi in nadzorovati naših korakov. S temo hočejo zakriti naše oči in srce naše s strahom napolniti. Nevdajte se, povrnite tistim, ki so vas stiskali, iščite si pravice.«

Te besede so kakor burja padale na pričujoče. »Torej vsi smo si enaki?« so se

Vlada pa se ne zadovoljuje s tem, ampak se resno peča z vprašanjem, kako bi se moglo prebivalstvu tudi še drugače pomagati z državnim denarjem, da si zopet prenove vinograde. Vse potrebno se je že ukrenilo. Vidi se iz tega, da je posl. Žičkar storil vse mogoče za naše vrle, a sedaj bedne Haložane.

Zmaga Čehov.

V zadnjem »Slov. Gosp.« ste čitali, da so krščanski socialci skušali preprečiti češko obstrukcijo s tem, da so predlagali, naj se sploh vse prošnje dobesedno ponatisnejo v sejnem zapisniku. A ko so se Čehi na podlagi pravičnega reda uprli temu predlogu, ga je poslanec Wohlmeier zopet umaknil. V seji 17. maja je pa Čehom pretila druga nevarnost. Glasovalo se je o neki peticiji po imenih. Izid glasovanja pokaže, da je bilo v zbornici manje kakor 100 poslancev; proti dotični prošnji je glasovalo 93 poslancev, za njo nihče. Predsednik dr. Fuchs izjavi, da to glasovanje ni bilo postavno; preložil je torej sejo za pol ure. Temu so se uprli na vso moč Čehi; toda predsednik odide iz zbornice in seja se je pretrgala. Ko se pozneje dr. Fuchs zopet povrne v zbornico, dá število navzočih poslancev prešteti; bilo jih je 123, toraj v zadostnem številu. Hotel je toraj sejo nadaljevati. Toda Čehi so se mu uprli z novo močjo. Dokazala sta dr. Pacak in dr. Herold, da predsednik bi bil moral v tistem trenutku, ko je videl, da ni 100 poslancev v zbornici, sejo zaključiti, drugo sejo pa pismeno naznaniti. Dr. Fuchs se izgovarja sem ter tje. Slednjč se pa Čehom vendar uda, seje zaključiti in prihodnjo sejo naznani pismenim potom. A seja za sejo se trati samole s tem, da se prebirajo dobesedno došli dopisi in se glasuje po imenih. Dokler se Čehom ne dajo pravice, ne bo rednega delovanja v zbornici.

Interpelacija. Predlog.

V seji 18. majnika je vložil poslanec Žičkar interpelacijo zastran dvojne mere, s katero postopa državno pravdnistvo v Celji nasproti nemškemu in slovenskemu časniku. Med tem, ko dovoli, da sme »Deutsche Wacht« vedno zmerjati Slovence, zasega opetovano slovensko »Domovino«. V isti seji je poslanec dr. Gregorec vložil predlog, naj se vstanovi na Spodnjem Štajarskem obrtna šola. Slovanski obrtniki morajo svoje skušnje delati v nemškem jeziku v nemškem Gradcu. — Narobe svet.

Politični ogled.

Državni zbor se snide še-le 8. junija. Med tem se bodo vršila pogajanja s Čehi, ki so z obstrukcijo pokazali, da imajo tudi dovolj moči, da preprečijo kakor Nemci vsako delo v državnem zboru. Zraven pa še so pokazali, da znajo delati obstrukcijo mnogo dostojnejše nego Nemci, ki so se za časa obstrukcije vedli kot največji pobalini.

Kranjski katoliški politiki so se takoj začetkoma Koerberjevega vladanja precej odločno obračali proti češki obstrukciji in bati se je bilo, da tudi v državni zbornici nastopijo tako odločno ter s tem pretrgajo prijateljske vezi Čehov z Jugoslavani. Kranjski Slovenci bi namreč radi, da se kmalu reši vladni predlog o zidanju bohinjske železnice. Sedaj pa se zdi, da so si premislili. »Slovenec« namreč zadnji ponedeljek piše: »Deset bohinjskih železnic nas ne reši narodne smrti, ako ostanemo osamljeni (brez Čehov) v boju za obstanek. Pred očmi je treba imeti celokupni narod slovenski, a ne nekaj krajevnih koristij, ki so v narodnem pogledu dvomljive vrednosti.«

Španija. V nekaterih pokrajinah te države je nastal upor proti vladi, ki nalaga ljudstvu neznosne davke. Vladi se je sicer posrečilo začasno omejiti upor, a dokler bo vlada skrbela le za to, da dobi davke od ubogega ljudstva, ni upanja, da bi se mogla Španija gmotno razvijati.

Bulgarija. Tudi v tej deželi je bil velik upor kmetov proti uradnikom, ki so s silo iztirjavali brez usmiljenja davke od ljudstva. Bolgarski kmetje so vsled slabe letine popolnoma osiromašili. Zdaj misli vlada zmernejše postopati proti ubožnim poljedelcem, kar bi bilo tudi jako umestno.

V Srbiji so obhajali sredi minolega tedna rojstveni dan matere kraljice Natalije, ki prebiva na Francoskem. Sin kralj Aleksander ji je tudi brzojavil čestitko, a ona je ni vsprejela, ker noče nič več čuti o svojem po brezvestnem Milanu zapeljanem sinu.

Italijanski zbor je razpuščen in že prihodnje dni se vrše nove volitve.

Vojska v Južni Afriki. Zopet nove nezgode so doletele Bure. Angleži so jim ujeli dva generala in vrhovnega poveljnika Botha. Pri Mafekingu pa so zajeli vso bursko armado s topovi vred. Zdaj gre Burom srčno slabo!

Dopisi.

Iz Jarenine (Desetletnica jareninskega bralnega društva.) Dne 11. maja letošnjega leta je preteklo 10 let, odkar deluje kmečko bralno društvo v Jarenini. Ker je društvo že res veliko storilo v tem kratkem času svojega obstanka za probujo jareninskih Slovencev, posebno še jareninske mladine, je sklenil odbor na skromen a dostojen način proslaviti desetletnico društvenega delovanja.

To se je zgodilo v nedeljo dne 13. maja. Po večernicah so se kmalu napolnili prostori hiše Fišerjeve do zadnjega kotička. V velikem številu so došli naši možje pa tudi žene, še v večjem naša vrla mladina. Društveni podpredsednik pristrčno pozdravi navzoče ljudstvo in na to spregovori iskreno besedo v proslavo desetletnega obstanka bralnega društva. Najprej poda kratko zgodovino društva. Ustanovil je društvo s pomočjo vrlega učitelja Hauptmana za narod vneti kaplan Murkovič, sedaj župnik pri Sv. Barbari v Haložah. Ustanovni zbor, na katerem je imel slavnostni govor dr. Pipuš iz Maribora, se je vršil dne 11. maja 1890. Skozi 6 let je vodil društvo posestnik Leop. Zupanič, štiri leta pa posestnik Ivan Sekol. Do l. 1897 se je veliko trudil za društveni napredek tajnik in knjižničar mladenič Franc Jančič, poznejša 3 leta pa mladenič Alojzij Drozg. Leta 1890 je društvo štel 30 pevcev pod vodstvom učitelja Hauptmana, po njegovem odhodu je pevski zbor nekaj let počival, a l. 1896 se je zopet vzbudil po prizadevanju učitelja Conča. Tekom 10 let je bilo vpisanih v društveni imenik 242 udov, ki so v tem času zložili 567 gl. 74 kr. udnine in podpornine. Društvena knjižnica sedaj šteje blizu 800 knjig; v 10 letih so udje prebrali okoli 9200 knjig, največ v zadnjih treh letih. To so gotovo lepi uspehi!

Za probujo našega ljudstva so na eni strani delovale vsakoletne različne veselice, slavnosti in mnogoštevilni podučni shodi bralnega društva, na drugi strani pa njegove knjige in časopisi. Na ta način se je zavedel svoje narodnosti marsikater prileten Jareninčan, vzlasti pa jareninska mladina, ki je po bralnem društvu postala posebna prijateljica dobrih knjig in časnikov. Kakor je na eni strani bralno društvo zavetišče naše slovenske mladine, je na drugi strani zibelka narodnega preporeda Jarenine, zibelka vseh drugih narodnih društev v Jarenini. Količega pomena in kolike koristi je za Jarenino bralno društvo, je sedaj vsakemu jasno. Vse kar pri nas pošteno misli in čuti, je vneto za naše društvo; nasprotnikom je seveda trn v peti. Društveni podpredsednik je za to končal svoj slavlilni govor z željo, naj bi se vsi narodni Jareninčani s celim srcem oklepali važnega društva tudi v bodoče, naj bi posebno jareninska mladina iz društvenih knjig in časnikov zajemala vedno večjo lju-

bezen do vere in do maternega jezika. Zbovalci so razumeli besede govornikove ter navdušeno pritrdili izraženi želji.

Pesmi »Naš narodni dom«, »Dedova knjiga«, »Skopuh« in »Zapuščena ribica«, ki so je deklamovali eden mladenič in dve deklici, so vsem dopadle, saj so je naši deklamovalci tudi kaj lepo prednašali.

Veliko veselje so med zbovalci povzročila pozdravna pisma zunanjih prijateljev in podpornikov našega društva: gosp. župnika Murkoviča, odvetnika dr. Pipuša in milost. prošta Fleka.

Tako sicer na skromen pa pristrčen način smo slavili desetletnico za Jarenino prevažnega društva. Bog pa naj njegovo delovanje blagoslovlja tudi v prihodnosti, saj bo društvo tudi v bodoče delovalo na pravi krščanski podlagi za narodni napredek in omiko vseh svojih udov.

V čast Bogu, Jarenini v slavo,
za vero sveto, za omiko pravo,
o društvo bralno, le deluj,
za dobro vse nas navdušuj!
Da bo za vero, dom vsa Jarenina vneta,
na to deluj, še rasti, cveti mnoga leta!

Iz Starega trga. (Naznanilo in vabilo.) Nismo se varali v svojih nadah, ktere smo pred nekaterimi meseci razodeli bralcem »Slov. Gospodarja«. Starotržani spoznali so res, da je skrajni čas, da se zbudijo iz nezavednosti ter začnejo krepko gibati, da jim njihovi trdonemški (!) sosede ne vzraščajo nad glavo, kar je tem bolj nevarno, ker morajo svojo deco pošiljati v Slovegraško šolo, kjer je nemščina imenitna, gizdava gospa, slovenščina pa borna dekla, na katero se najbolj ozir jemlje le takrat, kadar treba mošnjček odpreti in plačati. Kako se v taki šoli podučuje slovenski jezik in goji ljubezen in spoštovanje do maternega jezika v sreih slovenskih otrok, je umljivo vsakemu, ki pozna prijaznost Nemcev do slovenskega naroda. Zato so si nekateri zavednejši Starotržani omislili drugo šolo, ki naj popravlja napake njihove ljudske šole, ter Slovence tega kraja v slovenskem, njim umljivem jeziku, izobrazuje in v njih ljubezen za milo materinsčino vnema. Ta nadepolna, prepotrebna šola ima biti Starotržanom »Kmetijsko bralno društvo«.

Na binkoštni pondeljek po večernicah bode se to društvo otvorilo v prostorih narodnega gospoda Petriča po običajnem redu. Razlagala se bode potreba in namen takega društva, razlagala pravila, volil se odbor in sprejemali udje. Potem sledi prosta zabava. Štirinajst dni po ustanovitvi priredi bralno društvo svojim udom prvo veselico z zanimivim vspeedom.

Starotržani! Pridite v obilnem številu k otvoritvi, da boste slišali, zakaj da se gre in pristopite društvu vsi, ki hočete ostati Slovenci in nočete postati nemškutarji!

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Poučni shod kmetijske zadruge dne 20. maja je bil dobro obiskan in vzbudil veliko zanimanje. Zasluga za to gre glavnemu govorniku potovalnemu učitelju g. Jelovšku, ki je govoril navdušeno, zanimivo in domače. Podal pa je za zdaj začetne nauke o govedo- in svinjereji; in vredno je, da glavne točke njegovega govora podamo še drugim v pouk.

Živinoreja je v sedanjem času za kmeta najbolj važna, ker mu daje gotov dobiček, bolj kakor obdelovanje polja. A štajarski Slovenec je većinoma, ne živinorejec, ampak živinski barantač, zato pa većinoma z doma, in mu vsled tega peša gospodarstvo, ker se pogreša glavna moč. Brigati se treba, da se doma priredi dobra živina.

Krivo pa, da pri nas živinoreja ne prospava, je 1. ker većinoma nimamo plemena (pasme) za naše kraje udomačenega; 2. ker ne ohranimo prave živali za pleme; nedozorjena, premlada živina se jemlje većinoma v plemensko porabo. Nikdar prvo ali drugo tele za pleme! Najboljše za pleme je 3., 4., 5., 6. Od 7. naprej že ne velja. Treba tudi imeti doraščene bike, ne 2, 3, ampak 5 do